

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/152/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113219360
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Škrab
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8113219360.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Škraba a členov JUDr. Petra Šama a JUDr. Mareka Kohúta, v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, Praha 1, IČO: 26 429 705, ČR, zastúpeného: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: W. Č., W. X.Á. L., F. XXXX/XXX, o zaplatenie 717,17 eur s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 11.8.2014 pod č. k. 2C/88/2013-93, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania.

N e p r i z n á v a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Stará Ľubovňa vyššie označeným rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu 717,17 eur so 6 % ročným úrokom zo sumy 777,17 eur od 7.3.2011 do 19.6.2011, zo sumy 747,17 eur od 20.6.2011 do 21.8.2011, zo sumy 717,17 eur od 22.8.2011 do zaplatenia, ďalej zmenkovú odmenu 2,59 eur, všetko do troch dní od jeho právoplatnosti. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal.

Vychádzal z odôvodnenia návrhu, ktorým sa žalobca podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EH) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie zmenkovej sumy 717,17 eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 777,17 eur od 2.2.2011 do 19.6.2011, zo sumy 747,17 eur od 20.6.2011 do 21.8.2011, zo sumy 717,17 eur od 22.8.2011 do zaplatenia, 6 % ročného úroku zo sumy 777,17 eur od 7.3.2011 do 19.6.2011, zo sumy 747,17 eur od 20.6.2011 do 21.8.2011, zo sumy 717,17 eur od 22.8.2011 do zaplatenia, zmenkovej odmeny 2,59 eur a náhrady trov konania. Návrh zdôvodnil tým, že ako indosatár nadobudol všetky práva zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 10.8.2010 na zmenkovú sumu 777,17 eur, pričom sa zaviazal k úhrade zmenkového úroku 0,25 % denne z tejto sumy od 2.2.2011. Zmenka bola vystavená na videnie s doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Indosant predložil zmenku na zaplatenie, vystaviteľ doposiaľ uhradil sumu 60,- eur na zmenkovú sumu, na úroky uhradil 0,- eur.

Súd prvého stupňa sa oboznámil s obsahom exekučného spisu toho istého súdu sp. zn. 2Er/413/2011, z obsahu ktorého zistil, že pohľadávku z tejto istej zmenky si spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., uplatnila na Stálom rozhodcovskom súde, ktorý rozsudkom sp. zn. SR 03468/11 zo dňa 17.5.2011 zaviazal žalovaného na zaplatenie 777,17 eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne z tejto sumy od 2.2.2011 do zaplatenia a 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 777,17 eur od 7.3.2011

do zaplataenia. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 6.6.2011 a dňa 9.6.2011 sa stal vykonateľným. Uznesením č. k. 2Er/413/2011-14 zo dňa 12.10.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30.12.2012, v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Prešov č.k. 8CoE/110/2012-29 zo dňa 30.12.2011 súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekučné konanie zastavil z dôvodu, že rozhodcovská doložku, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, znemožňovala voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom v spotrebiteľskej zmluve je neprímeranou podmienkou, ktorou spotrebiteľ nie je viazaný, a táto je v rozpore s príslušnými ustanoveniami najmä § 52 a násl. Obč. zákonníka, ako aj v rozpore s ustanoveniami Smernice 93/13/EHS.

Zo zmenky zistil, že žalovaný ju vystavil v X. L. dňa 10.8.2010 a zaviazal sa na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., (remitent) zaplatiť pri predložení sumu 777,17 eur spolu so zmenkovým úrokom 0,25 % denne od 2.2.2011. Zmenka bola vystavená s doložkou „bez protestu“ a s doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Žalovaný sa označil v zmenke ako W. Č., W. F. XXXX/XXX, XXX XX X. L., G.: XX XXX XXX, teda ako podnikateľ. Na rube zmenky je zapísaný nedatovaný indosament na rad navrhovateľa.

Následne citujúc čl. I. § 5 ods. 1, 2, 3, čl. I. § 10, čl. I § 11 ods. 1, čl. I. § 17, čl. I. § 34 ods. 1, čl. I. § 48 ods. 1, čl. I. § 75, čl. I. § 76 ods. 1, 2, čl. I. § 77 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZZŠ“), ďalej § 495, § 3 ods. 1 a § 39 Obč. zákonníka uzavrel, že zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide tak o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Zákon dáva dlžníkom z takejto zmenky len možnosť podať námietku proti majiteľovi, avšak neupravuje, že by takáto listina nebola platnou zmenkou. Podľa § 11 ZZŠ, je každú zmenku možné previesť indosamentom, a v prípade, že k takémuto prevodu dôjde, nadobudne nový majiteľ všetky práva zo zmenky, nie však z úverového vzťahu, ktorý zmenka pôvodne zabezpečovala. Žalovaný ako priamy dlžník môže namietať voči žalobcovi ako poslednému majiteľovi zmenky to, že bol pri nadobúdaní zmenky v zlej viere alebo že sa previnil aspoň hrubou nedbanlivosťou a že vedome konal na jeho škodu. Skutočnosť, že majiteľ konal protiprávne, môže mať tak za následok jeho povinnosť nahradiť škodu, ktorá by v dôsledku tohto dlžníkovi zo zmenky vznikla.

Ďalej konštatoval, že predmetom sporu je nárok zo zmenky, ktorá indosáciou charakter zabezpečovacej zmenky stratila a nadobudla charakter zmenky na platenie. Posudzovanie základného vzťahu by malo význam vtedy, keby žalovaný ako spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi relevantné námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, popr. zmenky. Z tohto dôvodu nemohlo dôjsť k prelomeniu zásady stanovenej v čl. I, § 17 ZZŠ. Uvedené ustanovenie vyjadruje zásadu abstraktnosti zmenkových záväzkov, čo znamená, že v prípade zmenky ide o záväzky celkom oddelené od všeobecných záväzkových vzťahov, ktoré viedli k jej vzniku, čo platí aj pre zmenky zabezpečovacie. Z uvedeného ustanovenia ďalej vyplýva prekážka prenesenia kauzálnych námietok na ďalšieho nadobúdateľa zmenky, ktorým je žalobca, čo je práve dôsledkom abstraktnosti a nespornosti záväzku zo zmenky. Na prelomenie základnej zásady obsiahnutej v § 17 ZZŠ je nevyhnutné, aby zo strany dlžníka boli ohľadom kauzálného vzťahu podané a preukázané relevantné námietky. Zákaz zneužitia práva je jedným zo základných princípov fungovania právneho štátu. Napriek tomu právna úprava zmenkového práva je prísne formálna a neumožňuje súdu bez podania námietok dlžníkom prelomiť zásadu uvedenú v § 17 ZZŠ tak, aby sa súd mohol zaoberať základným záväzkovým vzťahom, ktorý môže mať charakter spotrebiteľského vzťahu. Tento právny názor okresný súd oprel aj o zrušujúce uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 14Co/37/2014-85 zo dňa 27.3.2014, z ktorého vyplýva: „Každopádne vo veci je závislé posudzovanie aj otázok, pre ktoré súd prvého stupňa prerušil konanie (právo zo zmenky majúcej základ v zmluve o spotrebiteľskom úvere), od toho, aká iniciatíva v konaní vyplynie od samotného odporcu (čl. 5 ods. 1 Nariadenia EP a Rady (EHS) č. 861/2007)“. Predložená zmenka, okrem údaju splatnosti, obsahuje všetky náležitosti predpísané v čl. I. § 75 ZZŠ pre vlastnú zmenku. Napriek tomu nie je neplatná, keďže v zmysle čl. I. § 76 ods. 2 ZZŠ, o vlastnej zmenke, v ktorej nie je údaj splatnosti, platí, že je splatná na videnie. Zmenka na videnie je splatná pri predložení, na platenie musí byť predložená do jedného roka od dátumu vystavenia, alebo vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť dlhšiu lehotu (čl. I. § 34 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 ZZŠ).

V súdenom prípade určil vystaviteľ pre predloženie zmenky na platenie lehotu 4 roky odo dňa vystavenia. Z návrhu vyplýva, že remitent predložil žalovanému i zmenku na platenie dňa 10.8.2010, pričom na

zmenkovú istinu uhradil 60,- eur a na úroky uhradil 0,- eur. Doložka „bez protestu“, ktorá je na zmenke napísaná, zbavila remitenta povinnosti urobiť protest pre neplatenie a súčasne preniesla dôkazné bremeno na preukázanie, že lehoty neboli dodržané, na žalovaného (čl. I., § 46 ods. 1, 2 v spojení s § 77 ods. 1 ZZŠ). Za predloženie zmenky na platenie sa všeobecne uznáva aj jej uplatnenie na súde, navyše, podľa čl. I. § 53 ods. 1 v spojení s § 78 ods. 1 ZZŠ zmeškaním lehoty majiteľ nestráca práva proti vystaviteľovi vlastnej zmenky. Na základe uvedeného zaviazal žalovaného k úhrade zmenkovej sumy 717,17 eur.

Žalobca ďalej žiadal priznať zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 777,17 eur od 2.2.2011 do 19.6.2011, zo sumy 747,17 eur od 20.6.2011 do 21.8.2011, zo sumy 717,17 eur od 22.8.2011 do zaplatenia. Dohodnutá úroková miera v sadzbe 0,25 % denne predstavuje 91,25 % ročne. V tejto súvislosti súd prvého stupňa uzavrel, že zmenkový zákon výšku úrokovej miery, ktorú je možné ustanoviť vo vistazmenke, neupravuje, jej určenie ponecháva na vystaviteľa, rovnako zákon neupravuje koniec lehoty na úročenie. Preto, ak nie je v úrokovej doložke koniec úročenia stanovený, zmenková suma sa úročí až do splatnosti zmenky, keďže od splatnosti až do zaplatenia dlhu preberá uhradzovaciu funkciu postihovaný 6 % úrok. Napriek tomu, že zmenkový zákon výšku úrokovej miery nelimituje, nie je jej stanovenie ponechané len na ľubovôli vystaviteľa. Aj platnosť právnych úkonov, t.j. jednotlivých zápisov na zmenke, sa v prípade, ak zmenkový zákon ako osobitný predpis neobsahuje inú úpravu, upravuje všeobecnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch. Pri posudzovaní úrokovej miery v úrokovej doložke na zmenke preto súd vychádzal z ustanovenia § 39 Obč. zákonníka, najmä s prihliadnutím na to, či pre neprimeranú výšku úroku nie je právny úkon ako priečiaci sa dobrým mravom neplatný.

Zmenkový úrok, rovnako ako úrok z pôžičky alebo úveru, plní funkciu odmeny za poskytnuté peňažné prostriedky. Jeho výška preto musí zodpovedať danému účelu. Za primeranú odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov však nie je možné požadovať úrok, ktorý sa v podstate rovná dlžnej istine, ide skôr o „úžeru“. Tento záver okresného súdu vychádza aj zo skutočností, že v čase vystania zmenky (august 2010) boli úrokové sadzby, uplatňované bankami pri spotrebiteľských a ostatných úveroch pre domácnosti, nižšie než 14 % ročne (údaj získaný z internetovej stránky NBS). Túto sadzbu zmenkový úrok niekoľkonásobne prevyšuje. Preto považoval úrokovú doložku na zmenke za priečiacu sa dobrým mravom a v zmysle § 39 Obč. zákonníka toto ustanovenie za absolútne neplatné. Na absolútnu neplatnosť úrokovej doložky na zmenke je súd povinný prihliadať ex offo (aj bez návrhu). Preto návrh v zmenkovom úroku v sadzbe 0,25 % denne zo súm uvedených v návrhu zamietol.

Žalobca zmenku nadobudol indosamentom (rubopisom) a aj keď zjavne k indosácii došlo až po splatnosti zmenky, stal sa riadnym majiteľom zmenky. Preto môže v zmysle čl. I. § 48 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 ZZŠ postihom žiadať od žalovaného zmenkovú sumu s dojednanými úrokmi 6 % odo dňa splatnosti a odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy. Preto priznal žalobcovi zmenkovú sumu 717,17 eur, 6 % ročný úrok z omeškania zo sumy 777,17 eur od 7.3.2011 do 19.6.2011, zo sumy 747,17 eur od 20.6.2011 do 21.8.2011 a zo sumy 717,17 eur od 22.8.2011 do zaplatenia, a taktiež zmenkovú odmenu 2,59 eur. V prevyšujúcej časti, ako už bolo uvedené, návrh pre absolútnu neplatnosť úrokovej doložky na zmenke zamietol.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa čl. 16 Nariadenia, podľa ktorého, trovy konania znáša strana, ktorá nemala v konaní úspech. Žalobcom uplatnený nárok predstavuje ku dňu vyhlásenia rozsudku sumu 3.201,41 eur (zmenková istina 717,17 eur, zmenkový úrok po kapitalizácii 2.332,45 eur, úrok z omeškania po kapitalizácii 149,20 eur a zmenková odmena vo výške 1/3 % zo zmenkovej sumy, čo je 2,59 eur). Žalobca bol úspešný v časti zmenkovej istiny, zmenkovej odmeny a úrokov z omeškania spolu v sume 868,96 eur, čo je 27,14 % úspešnosť, žalovaný v časti zmenkového úroku, ktorý po kapitalizácii činil sumu 2.332,45 eur, čo je 72,86 % úspešnosť. Úspech žalovaného prevyšuje úspech žalobcu o 45,72 % a v tomto rozsahu má právo na náhradu trov konania. Keďže žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil, ani z obsahu spisu nevyplýva, aby mu nejaké trovy vznikli, vyslovil, že žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznáva.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa v tej časti, ktorým bol zamietnutý zmenkový úrok v sadzbe 0,25 % denne zo zmenkovej sumy, ako aj proti výroku o nepriznaní náhrady trov konania, podal žalobca odvolanie, ktorým žiadal o jeho zmenu v tejto časti tak, aby návrhu v tomto rozsahu bolo vyhovené a bola mu priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Odvolanie právne zdôvodnil § 205 ods. 2 písm. a/,

b/, f/ O.s.p.. V tejto súvislosti poukázal, okrem rozsudkov okresných súdov SR, na rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 3.2.2010, sp. zn. 5Co/16/2010, aj na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 22.8.2002, sp. zn. 25Cdo 1839/2000, podľa ktorého: „Zmenka je v právnej teórii obvykle definovaná ako dlžnícky dokonalý cenný papier, ktorým za predpokladu splnenia prísnych formálnych náležitostí vzniká priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný záväzok určitej osoby zaplatiť majiteľovi zmenky v určitom mieste a čase stanovenú peňažnú čiastku“. Teda nespornosť žalovaného za zmenku zaplatiť sa nepochybne vzťahuje na celý záväzok obsiahnutý v zmenke, zmenkový úrok nevynímajúc. Keďže záväzok žalovaného zaplatiť aj zmenkový úrok je platný, má byť priznaný o to viac, že žalovaný žiadne námietky voči uplatnenej zmenke neformuloval.

Žalovaný sa na odvolanie žalobcu písomne nevyjadril.

Odvolačný súd prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že pokiaľ súd prvého stupňa zamietol návrh žalobcu týkajúci sa 0,25 % zmenkového úroku denne zo zmenkových súm, v tejto súvislosti správne zistil skutkový stav a správne ho aj právne posúdil. Preto odvolačný súd v tejto časti plne odkazuje na zdôvodnenie rozsudku okresným súdom (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti rozsudku v napadnutej časti a k odvolacím dôvodom žalobcu odvolačný súd dopĺňa:

Z pripojeného spisu Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2Er/413/2011 vyplýva, že predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli dňa 10.8.2010 zmluvu o úvere, pričom toho istého dňa bola vystavená aj predmetná zmenka. Zo všeobecných podmienok poskytnutia úveru bolo zistené, že v bode 13 je uvedená dohoda o vyplnení zmenky s textom: „na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi, vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma, dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavenej zmenky zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Remitent má právo uplatniť si celý svoj peňažný nárok vyplnením ktorejkoľvek zmenky. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na prvej zo zmeniek remitent najneskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu IV týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia prvej zo zmeniek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na prvej zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu IV týchto podmienok stal splatný celý dlh“.

Na základe dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa a vyššie uvedeného doplneného dokazovania odvolacím súdom, tento dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, a preto je ho potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť.

V tejto súvislosti odvolačný súd zároveň poukazuje aj na stanovisko Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015, podľa ktorého, ak žalobca ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý žalobca použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností v prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou, či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;
2. pokiaľ súd nevzhľadne žiadnu nekalosť, či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúcich ich rozsah a povahu pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonov, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

Ďalej z uvedeného stanoviska vyplýva, že ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Ďalej aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený úrok zo zmenky ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

Odvolací súd ďalej k tomu dodáva, že z vykonaného dokazovania je evidentné, že predmetná zmenka bola vystavená ako zabezpečovacia zmenka plnenia z úverovej spotrebiteľskej zmluvy. Svedčí o tom rovnaké číslo zmluvy i rovnaké číslo zmluvy uvedené na zmenke. V tejto súvislosti odvolací súd, podobne ako súd prvého stupňa, zdôrazňuje znenie § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, podľa ktorého platí, že v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa, alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou, veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Z uvedeného textu teda vyplýva, že predmetná zmenka mohla byť vyplnená len v súlade so znením tohto ustanovenia, k čomu však nedošlo, pretože zmenková suma presahuje výšku maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. V súvislosti s odvolacími námietkami považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť aj to, že súd i pri rešpekte k špecifickej a prísne formálnej povahe inštitútu zmenky je vždy povinný prihliadnuť k okolnostiam konkrétnej veci. V prípade spotrebiteľov nesmie prehliadnuť ich špecifické záujmy a postavenie. Pri svojej rozhodovacej činnosti musí hľadať také interpretačné a aplikačné východiská, ktoré zabránia zneužívaniu práv v dôsledku aplikácie zmenkového inštitútu neprímerane v neprospech niektorého z účastníkov zmenkového vzťahu.

Čo sa týka uplatneného 0,25 % zmenkového úroku denne, v tejto súvislosti odvolací súd uzatvára, že je nesporné, že tento uplatnený zmenkový úrok je v rozpore s dobrými mravmi a spôsobuje absolútnu neplatnosť jeho dojednania v súlade s § 39 Obč. zákonníka, na čo súd prvého stupňa správne poukázal.

Súd prvého stupňa správne poukázal na to, že v čase vystavenia zmenky (v auguste 2010) boli úrokové sadzby uplatňované bankami pri spotrebiteľských a ostatných úveroch nižšie než 14 % ročne, ktorú sadzbu uplatneného zmenkového úroku niekoľkonásobne prevyšuje. Odvolací súd je toho názoru, že i napriek tomu, že sa jedná o vzťah uplatnený zo zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa, pretože práve v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitie zmenky regulované a obmedzované, napr. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v rôznom období od 31.12.2007 a následne od 1.1.2008 v znení do 31.12.2010, na ktoré je potrebné poukázať aj s tým, že napr. aj zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení od 1.1.2011 do 30.4.2014 v § 17 ods. 3 uvádza, že v súvislosti s poskytovaním spotrebiteľského úveru nemožno splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom. Pokiaľ by došlo k odčleneniu abstraktného vzťahu zo zmenky, súd by nemohol v tomto prípade aplikovať ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, čím by došlo k zmareniu účelu spotrebiteľského práva, a tým aj odopretiu práva spotrebiteľa na súdnu ochranu. Na neprímeranú výšku uplatneného zmenkového úroku súd prvého stupňa správne prihliadal, ak ju posúdil v tejto časti ako právny úkon priečiaci sa dobrým mravom. Na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd prihliada ex offio v zmysle § 39 Obč. zákonníka s prihliadnutím aj k posúdeniu dojedanej výšky zmenkového úroku ako neprímerane vysokej sumy, t. j. sankcie spojenej s neplnením záväzku, t. j. neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 52 a násl., najmä § 53 ods. 4 písm. k/ Obč. zákonníka, ktorých dojednanie sankcionuje ustanovenie § 53 ods. 5 Obč. zákonníka za neplatné. Preto nesprávne právne posúdenie veci v odvolaní je neopodstatnené.

Odvolací súd taktiež nesúhlasí s uplatnenou námietkou týkajúcou sa vady konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie, resp. že by postupom súdu došlo k odňatiu možnosti práva konať pred súdom. Súd prvého stupňa v predmetnej veci postupoval štandardne v zmysle vnútroštátneho práva, t. j. Občianskeho súdneho poriadku, ako aj čl. 19 Nariadenia a v znení právnej úpravy vyplývajúcej z tohto nariadenia. Iné posúdenie uplatneného nároku žalobcu súdom nemožno považovať za porušenie práva účastníka na súdnu ochranu zaručeného Ústavou SR, ako aj práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Za nedôvodné považoval odvolací súd aj odvolanie žalobcu proti výroku o trovách konania. Súd prvého stupňa správne posudzujúci mieru úspechu a neúspechu účastníkov v konaní s prihliadnutím na výsledok v spore túto skutočnosť zohľadnil a postupom podľa čl. 16 Nariadenia vyčíslil mieru úspechu a neúspechu účastníkov. Žalovanému však preukázateľne z obsahu spisu trov konania nevyplývajú, a

preto mu ich súd prvého stupňa nepriznal. Takýto postup zodpovedá právnej úprave vyplývajúcej z čl. 16 Nariadenia, podľa ktorého trovy konania znáša strana, ktorá nemala v konaní úspech.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa čl. 16 v spojení s čl. 19 Nariadenia a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Úspešný žalovaný totiž návrh na priznanie týchto trov nepredložil (§ 151 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.